

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lúndenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Nýggja tíðin

FERÐASTREYMURIN til og úr Føroyum er heldur vaksandi enn minkandi, frætta vit í fjølmiðlunum næstan dag og dagliga. Men inn-tøkurnar av hesum streymi eru minni enn útreiðslurnar, vit hava av hesum streymi. Tað er eisini nakað av tí vit fáa at vita.

TAÐ lönar seg ikki at hava Føroyar sum ferðamanna-land, verður eisini sagt.

SAMSTUNDIS frætta vit um klandur millum teirra, sum reka ferðamannavinnuna í Føroyum. Hvør dregur sín veg. Og so er hetta ein av teimum vinnunum, sum verða stuðlaðar av tí almenna.

TANN nýggja tíðin setur nýggj krøv. Flogferðslan hevur gjørt sítt til, at vit verða sæddir meira enn áður og ofta fáa at vita, at als ikki er so sum tað eigur. Og vit eru erkvisnir, tí onnur vága sær at finnast at okkum.

HESI viðurskipti gera, at vit illkennast inn á tað, sum fremmant er. Eru erkvisin um at fremmandafólk hava at okkum og okkara.

NÝGGJA tíðin hevur eisini fært sjónvarpið inn á okkum. Tað er eisini komið, bæði uppá ilt og gott. Og sjónvarpið er kanska tann størsta orsøkin til, at vit t.d. hava stórar trupulleikar av hugsan fremmandamanna um grindadráp okkara.

NÝGGJA TÍÐIN krevur fram um alt, at vit gerast búgvín til at taka ímóti tí, sum kemur inn á okkum. Hetta er eisini eitt politiskt mál, sum okkum tørvar at hava í huganum.

SKULU vit framvegis vænta at kunna ferðast sum okkum lystir hjá øðrum og njóta av tí sum har finst, ja so megu vit eisini finna okkum í, at onnur koma til okkara, njóta av tí sum her er, og finnast at tí sum hjá okkum er.

Rætt fananum lítlafingur

Gongdin í Føroyum er ótrúlig! So nógv er at gera, at alt tað vit annars skulu liva av, verður ikki røkt til litar.

Ferðin er so ógilig, at sjálvstíð ikki sunnudagurin er heilagur longur. Øll býráðsstarbeiði ganga við fullari ferð hvønn sunnudag, og eisini SEV-oyðileggjingin av Eiðisvatni. Undarligt kortini, tá somu menn ið standa fyri hesum galskapi uppundir hvørt val hála hópin av atkvøðum frá mongum vælmeinandi samkomulimum.

Umframt at arbeið verður hvønn sunnu- og

halgidag er eisini neyðugt at fáa hópin av fremmandum arbeiðsfólki at gera eitt nú brennistøðir, so tær sum skjótast kunnu koma at gera skaða. Allur hesin galskapur er væl stuðlaður og loyvdur av »alternativa landsstýri« okkara.

»Teir, ið leida hetta fólk, villa tað av leið, og tæy, sum lata seg leida, fara til grundar.«

(Jesaja 9.16)

Eitt, ið nógv hevur verið frammi í seinastuni, er flogvøllur á Glyvursnesi,

og av tí umfatandi samarbeiði millum Havnar kommunu og Kirkjubæjar kommunu.

Sjálvandi var monologurin í Havn altosandi í upplegginum, soleiðis at vit øll frá fyrstu løtu finga at vita, hvør ið er finnan í talvinum.

Í stuttum gongur samarbeiðið mest á, at havnar-menn fáa eina atom-bumbuflogvøll á Glyvursnesi, soleiðis at »Sjóskaði Føroya«, sum Brekkmann reypar so óført av, enn tá øðrum londum, kann gerast veruleiki. Eisini reypar hann

av at nú skal hann syrgja fyri at »Fólkaflokkurin« fær eina nýggja stevnu-skrá, har føroyingar gerast bumbufóði hjá Reagan. Jú, svágrarnir arbeiða sera væl saman, tað má bara ikki siggja soleiðis út.

Alt fyrireikingararbeiðið til flogvøllin er farið fram í djúpastu loynd, tí »tað órógv bara málsviðgerðina at fleiri vita um ætlanirnar«.

Hvør sigur, at vit liva í einum demokratiskum landi?

»Troystið ikki á menn, ið bert hava litið fleyr av anda í nasum sínum; hvat virði hava teir?«

(Jesaja 2.22)

Í hesum Downreay- og Tjernobyliðum er vert at geva gætur, at ringasta eiturvirki Føroya skjótt fer í gongd á Sandvikarhalla við Kaldbaksfjørð.

Næsta eiturvirkið fer í gongd í Leirvík um eini 2 ár. Tá verða ovnamnir eini 8-10 ára gamlir, og rustviðgjørðir fyri milliónir. Kortini siga teir at »strengeste miljokrav landene í Norden nu stiler, og i fremtiden vil stille« ongin trupulleiki er. Fantastiskir ovnar hasir har.

Men hvussu var tað? Skulu teir ikki sjálvir hava eftirlitið við galskapinum. Ella verður eftirlitið á sama hátt sum tað hevur verið í Havnardali? Spyr heilsuymyndugleikarnar um hvat eftirlit hevur verið har!

»Allar ævir skal roykur tess stiga upp, og i oyði skal tað liggja ætt eftir ætt, og eingin fara har um.«

(Jesaja 34.10)

Á sama hátt sum vit leypa úti við ilugum til skip, virkir, handilsbygningar, vegir, havnir og Eiðisvatn, ja, soleiðis gera vit eisini tá vit nú fara at fáa okkum brennistøðir, eini 10 ár aftaná at onnur lond

angra sínar, og ikki at gloyma, eini 16-17 ár aftaná at brenniflaskoin í Havnardali kom í gongd. Men tað er jú nógv stuttligari at gera feirlnar sjálvar, fleiri ferðir, og so drýppar tað jú í stórum ymsastaðni, og tað gevur aftur nógv arktvøður.

Í ilugum kostar hesin brennistøðarørskapurin í samfelagnum eini 2.200 kr. fólk, siðani kemur rakstur uppá eini 700 kr. fólk ið um árið.

Men tað ringasta er, at ruskbrenningin er sera vandamikil fyri fólk, fæ, kykt og plantur, og so-statt sjálva ringrásina, sum vit øll eru bundin av — eisini fólkafloksmenn. Hetta er av sonnum at »bróta sáttmálan«.

Um somu tíð megna

aðrir at fremja virkandi endurnýtsluskipanir, fyri ilugu uppá 200 kr. fólk. Raksturinn gevur avlop, tí 90% verður brúkt aftur, verður selt. Og sostatt verður í ringrásini.

Munur er á hugflogi!

»Hovdingar tinir eru uppreistrarmenn, i hólslagi við tjóvar; allir elska teir mutur og tráa eftir gávum, men hugsa ikki um at fremja rættin hjá fadir-loysingum og verja mál einkunnar.«

(Jesaja 1.23)

Fleiri vilja óivað spyrja: Finnur Landsstýrið seg í hesum ørskapi? Eru tað ikki tey ið stýra landinum? Hertil er tverri at siga, at Landsstýrið »avgjørt« metir at hetta mál er avgreitt so rættvist og demokratiskt sum tað kann.

Við øðrum orðum, so er landsstýrið mannað við brennivargum, sum ikki hava aðrar hugsjónir enn IRF og meirilutin í Havn. Tvífalt keðiligt er, at tað »alternativa landsstýrið« fremjir just sama »ongan umhvørvispolitikk«, sum fólkaflokkurin og sambandsflokkurin gjørdur. Men felagsnevnanin eitur Sjálvstýrisflokkurin.

Hvat nyttar tað so? Hvat verður »alternativ-ið« næsta val?

Hetta skaðamál má sigast at vera eitt gott boð upp á meðalvirðið á føroyskum kommunalpolitikarum. Eisini ein góð ábending um hvat virði er í føroyska heilsuymyndugleikanum. Eisini sigur tað okkum, har andin í friðingarlógini fór. Blástempling av galskapi!

Til Vestanfólk!

Nú tit eru farin í samarbeiði við Havnina, líka sum úr erva, man tað vera á eini leið at siga eitt sindur um hvørjar royndir eystanfólk hava á hesum øki.

Sum kunnugt, var Kaldbaksfjørður mettur at veera av bestu aliførðum, men longu nú fjørðurin eina tíð hevur ligið til Havnina, er vent í holuni, og tað versnar í lopum.

SEV-verkið á Sundi goysir sváuleitran úr sær í stórum, og súrgar alt um seg, fyrst nær, og siðani fjarari. Einans í ringastu U-londum er loyvt at brúka olju við so ovurhond svávuði í, sum SEV ótarnað sleppur at brúka á Sundi. Heilsunevndin ger sjálvandi einki við málið, og Landsstýrið er sum vanligt sultiverkstað.

Sundsdepiin við 1500 arbeiðsplássum á alskyns óhumsku, kemur sjálvandi og rekur bóndan beinleiðis út á sjógv, tekur grundarlagið undan garðinum, ið hóast alt hevur

fingið frið í minst 1000 ár.

Á Sandvikarhalla kemur Føroya størsta sokallada idnaðarøki, við plássi fyri øllum tí havnamenn vilja hava úr eygunum, fyri skomm skyld.

Her skali dioxin- og tungmetallvirki leggjast, við frænsli til besta alifjørðin. Hetta eiturvirki eigur býráðsformaðurin alla æruna av, saman við eini tveimum kvíslingum og nøkrum hentum idiotum. Brennistøðin kom sjálvst um hampamaðurin Petur C. lovaði okkum, at brennistøðin ikki kom niðan á okkum. Men soleiðis roynast fólkaflokslyfti. Hetta hendir, hóast 95% av fólkinum er ímóti. Segði nakar demokrati?

Sambart almennum kanningum er Kaldbaksfjørður longu nú so hótur, at alingin ikki skal vakast, og enn er hvorki brennistøð ella SMSdepi komið í gongd. Heldur ikki fekk fjørðurin við lut-falsliga størsta regnøk-num tillutað nakað smolt-loyvi, hóast áhugin var stórum. Hetta kom eisini av, at Havnar kommunu við sínum sultiverkstaði hevur mótarbeitt øllum skilagoðum ætlanum, meðan tær garvillu kunnu fáa eykabýráðsfund eftir eykabýráðsfund, á sama hátt sum tá onkrar atkvøður kunnu spara skatt.

Onki mark er fyri frekleika. Í løtuni verður arbeið við byggjaetlan fyri komandi »Stórtórshavn«. Umframt fiskivinnu- og oljuhavn á Glyvursnesi, flogvølli og plássi fyri keðiligum idnaði, so ætla hávarnir í Havn eisini at hava eini 1000-2000 skatt-gjaldarar í vesturskininum á Velbastað. Umframt øll hesi fólk á Velbastað, skulu fleiri 1000 festa búgv í Hoyvikshaganum, mitt í dioxinøknum, og beint undir øllum jetbuldrinum. Tað verður hugnaligt hjá teimum, tæy koma helst at gjalda skattin við gleði, til komandi býttleikar.

Men longu n á at ætla stórbygging í bonum á Velbastað, tað mátti verið ovboðið. Er ikki nóg mikið hjá vandalinum at oyðileggja fimm jarðarbrúk eystanfyrir í senn? Kunnu teir ikki lata vesturbygdinar fáa frið?

Tess fleiri oyðilegd jarðarbrúk, jú betri fyri heilsulurnar.

Men enn kunnu vestan-fólk sláa nevan í borðið. Tykkara mótmæli kunnu virka enn. Verri er hesu megin tverri.